

VIDEZ ETIKE ZA DOSEGANJE STRATEŠKIH CILJEV

Če je do gospodarske krize veljala veriga delavnost-produktivnost-kakovost-znanje, bodo po njej veljali drugačni parametri: prijaznost, nasmeh na obrazu, sončnost, energičnost kot tržne niše ... Postaja etika modna muha? | Lucija Mulej

Ključna lastnost nedoločenega človeškega je v sprenevedanju. Sprenevedanje je neposredno povezano z nevednostjo in nezavedanjem.

V rojeni odziv človeka na etična vprašanja je vselej enak. Pod vladavino dveh suverenih gospodarjev, bolečine in ugodja (užitka), se piše etika posamičnih epoh. Posamezniki se odzivajo na dualnost bolečine in ugodja različno, včasih celo z držo dostojanstva, integritete in časti.

V Nikomahovi etiki Aristotela beremo, da je etika enaka oblikovanju značaja. Dandanes govorimo o ponovnem rojstvu dostojanstva, integritete in časti. Dinamika navad je resda tista, ki loči etično od slabosti, neobvladanosti in bestialnosti. Cona ugodja določene psihosocialne profile kvari, druge bistri. Kot nasprotje bestialnosti Aristotel definira nadčloveško popolnost, ki se prek mitov in izročil domala vseh kultur ter protoreligij v nezavednem enači s herojstvom in božanskim v izbranih nadljudeh.

Trenutno vlada etika minimuma, ki je značilna za civilizacijo blaginje in rasti kot tudi za fenomen globalizacije, ki razsredišči izvorno energijo vsakega posameznika. Opredeljuje jo zlasti njena uporabna in instrumentalna narava in kot taka je v službi koristi.

V času Sokrata in retorike »starih« je kot vrlina veljala etika maksimuma, vzgoje za vznik vrlin človeškega in časti. Etika maksimuma in etika minimuma sta ideji, o katerih se kontemplira v časih družbene anomije. Etika maksimuma začne razpravo z osebnimi krepostmi, ki naj bi bile posamezniku inherentne, torej vrojene: zdi se, da od novodobnega posameznika zahteva, da deluje nesmrtno. Obsedenost z napredkom in rastjo brez poslušanja razvoja uniči še tako zdrav pragmatizem, kjer za etiko pravega prostora, razen na ravni besed, sploh ni.

Postavljamo tezo, da je etika trenutna modna muha, skupaj z inovativnostjo vred. Seveda je vprašljivo, čemu takšen videz etike služi, oziroma postavljamo hipotezo, da etika postaja ključna prodajna niša postkrizne dobe z ugotovitvijo »Kaj je simptom, če ne ravno resnica v pretiravanju?« Produkti, ki so se na trgu pojavili po uradni napovedi

krize, so drugačni. Če je do gospodarske krize veljala veriga delavnost-produktivnost-kakovost-znanje, po njej veljajo drugačni parametri: prijaznost, nasmeh na obrazu, sončnost, energičnost kot tržne niše, ki so nujni del prodajnega posla. Prehajamo iz etike ugodja v etiko prave mere. Dozirati ravno tolikšno stopnjo osebne svetlosti, da na trgu ne oslepi povpraševanja in prodaje.

Vendar: uporabna terminologija se spreminja hitreje kot značaji. Torej, v etiki prave mere hitro prepoznamo red besed in uporabno moč terminov. Ni pa nujno, da jih razumemo - vmes zija prepad. Za-

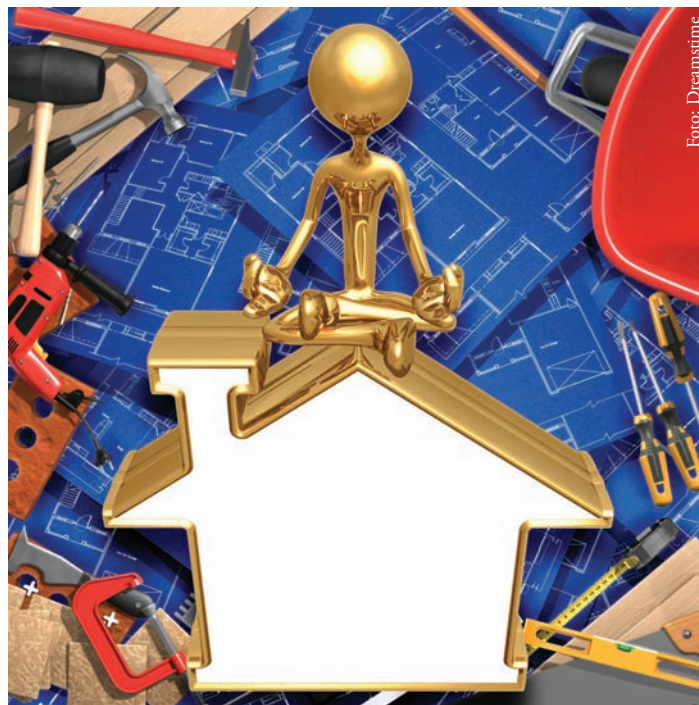
polnjujejo ga trenerji duha, moči in resnice, komunikacije, strategij ... Hipoteza je potrjena. Torej, hipoteza o etiki kot modni muhi in nujnosti reda stvari. Videz stvari je torej plastičen, fluiden, brez kompasa in drže. Kar je potrebno, pokaže nujnost trenutnih smernic in trgov; in to bi lahko razumeli kot etiko prave mere.

Etika prave mere

Glavni prodajni produkt po krizi je/bo etika prave mere. Prodajne niše se vzpostavljajo na ravni duhovnega, moralnega. Popularizacija terminov, kot so družbena odgovornost, socialna inovacija, pozitivno razmišljanje, predstavljajo že potrjeni simptom. Simptom »pozitivnosti« in »sončnosti« je benignen za tiste, ki nosijo in iščejo pravo etično držo. Ta je definitorna za vsakega posameznika po svoje. Simptom »pozitivnosti« pa je obenem resnično nevaren.

Če sledimo Aristotelu in izvorni energiji vsakega posameznika, ki mu prida pečat Jaza, ki je zanj specifičen, ugotovimo, da etika in izvorna energija posameznika sestavljata celoto. Etike se ni mogoče učiti v zaprtem gestaltu; še slabše je o njej razpravljati. Značaj človeka se oblikuje vse življenje, vendar pogojeni um (um, ki ga pogojujejo strukturne prisile), ki ga posameznik potrjuje s konformizmom in etiko minimuma, kaže na to, da se izvorna etičnost izgublja. In kar preostane, je razpravljanje o etičnosti. Če se o etiki razpravlja in se je ne živi, izgubimo kompas presoje med pravimi vizionarji in zgolj tistimi, ki prodajajo stare resnice v embalaže prave mere. Ta je sicer definicija trga, a, žal, ne etičnega poslovanja. ■

Dr. Lucija Mulej je direktorica podjetja Molga, ki se ukvarja z odpiranjem razvojnih potencialov.

Etika minimuma, ki vlada danes, je uporabne in instrumentalne narave, po krizi pa bo ključna etika prave mere.